

STUDIO KONSERWACJI DZIEŁ SZTUKI I ZABYTKÓW
MAŁGORZATA ZAGÓRSKA-SŁANINA
31-476 KRAKÓW AL. BORA-KOMOROWSKIEGO 15A

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH DOTYCZĄCY
KAPLICZKI POSADOWIONEJ PRZY UL. FATIMSKIEJ NR 5
W KRAKOWIE - NOWEJ HUCIE.**

”MULTIFARIUS”
STUDIO KONSERWACJI DZIEŁ SZTUKI I ZABYTKÓW
mgr Małgorzata Zagórska-Słanina
30-476 Kraków, Al. Bora Komorowskiego 15A
tel. 695 584 135
NIP: 676-140-34-47 REGON: 120903901

M. Zagórska-Słanina

OPR. MGR MAŁGORZATA ZAGÓRSKA-SŁANINA

KRAKÓW, MARZEC 2026R

URZĄD MIASTA KRAKOWA
BIURO ARCHITEKTA MIASTA
MIEJSKI KONSERWATOR ZABYTKÓW
31-144 Kraków, ul. Biskupia 18

Uzgodniono pismem z wójtówną
nr AM-03-1.4120.8.17.2026.HSA
z dnia 26.05.2026

DANE INWENTARYZACYJNE OBIEKTU

miejsowość	Kraków
lokalizacja	przy ul. Fatimskiej nr 5 w Krakowie
rodzaj i tytuł obiektu	kapliczka przydrożna
autor	nieznany
czas powstania	II połowa XIX wieku
materiał i technika wykonania	Murowana z cegły, na rzucie kwadratu, potynkowana, przykryta dwuspadowym dachem z ceramicznej dachówki płaszowskiej. Na kalenicy żelazny krzyż. Cokół w górnej części zakończony prostym gzymsem. Górna część kapliczki od frontu i tyłu z półokrągłymi wnękami, ujętymi w drewnianą obudowę. Ściany boczne wyposażone w kwadratowe wnęki z drukowanymi, nowszymi obrazkami świętych
właściciel - użytkownik	Zarząd Dróg Miejskich Krakowa
wymiary obiektu	- wysokość – 313 cm (bez krzyżyka na kalenicy) - szerokość (dolny cokół) - 78 cm - głębokość (dolny cokół) - 79 cm
wpis do ewidencji zabytków	Gminna Ewidencja Zabytków

OPIS OBIEKTU, HISTORIA, MATERIAŁ I TECHNIKA WYKONANIA

Kapliczka wnękowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie, wzniesiona w II połowie XIX wieku na rzucie kwadratu. Murowana z cegły, potynkowana, przykryta dwuspadowym dachem krytym dwoma rzędami ceramicznej dachówki płaszowskiej. Partia cokołowa stanowiąca $\frac{1}{3}$ wysokości kapliczki, wyodrębniona jest prostym gzymsem o ukośnej górnej i dolnej płaszczyźnie. Trójkątne szczyty oraz boczne ściany również z prostymi gzymsami.

W północnej frontowej ścianie głęboka wnęka zamknięta łukiem półokrągłym, przesklepiona kolebkowo i ujęta w zewnętrzną drewnianą obudowę o półokrągłym otworze zakończoną łukiem ostrym z półwałką, nad którym wimperga z pinaklem. U dołu blaszany parapet. We wnęce gipsowa, polichromowana figura Matki Boskiej. W ścianach bocznych prostokątne wnęki z nowszymi obrazkami dewocyjnymi. Tylne ściana z wnęką zamkniętą łukiem półokrągłym, ujętą w drewnianą, prostokątną obudowę z profilowanymi gzymsami od dołu i od góry. Boczne, zewnętrzne listwy obudowy profilowane. Górny gzyms przykryty blaszanym daszkiem. W ścianach bocznych prostokątne, płytkie wnęki, w których drukowane nowsze obrazki religijne w drewnianych, profilowanych oszklonych ramach.

Na kalenicy żelazny krzyż o ramionach zakończonych poszerzonym półokręgiem.

W roku 1997 miała miejsce pierwsza konserwacja kapliczki, ostatnią konserwację wykonano w 2015 roku przez mgr Widerską.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Stan zachowania kapliczki jest zły i wymaga remontu konserwatorskiego. Całość kapliczki odchylona od pionu, uległa przechyleniu całej bryły co może sugerować brak zwartego fundamentu, a jedynie podsypkę z gruzu.

Ceramiczna dachówka dwuspadowego daszka zakurzona, pokryta cienką warstwą mikroflory (foto nr 6).

Żelazny krzyżyk zwieńczenia umieszczony na froncie w kalenicy, lekko pochylony do przodu, nosi ślady korozji i wypłukania warstwy zabezpieczającej jego powierzchnię.

Tynki szczególnie partii cokołowej z prostym, zamykającym tę strefę gzymsem, wykazują mocne zasolenie, odspojenia, ubytki aż do warstwy cegły łuszczą się i osypują w warstwach farby oraz zaprawy (zwłaszcza ściana wschodnia). W przyziemiu i szczególnie w partii cokołowej ścian widoczna mikroflora w postaci glonów i mchów. Bezpośrednio posadowienie całości znajduje się w gruncie co dodatkowo pogłębia zawilgocenie i podciąganie kapilarne wszelkich związków chemicznych z gleby (foto nr 5, 11, 13, 14, 15).

We wnękach (tynki) - szczególnie od strony odwrocia kapliczki wykazują grubą i nierówną warstwę, przemaalowania w pęknięciach odsłaniają prawdopodobnie pierwotną warstwę niebieskiego „pobielenia” ultramaryną (foto nr 16, 17, 18) oraz warstwę gliny (zapewne wygładzającą spodnią powierzchnię).

Drewniana obudowa wnęk frontowej i od strony odwrocia, nierównomiernie pokryta zieloną farbą. Zaobserwować tu można również zniszczenia struktury w postaci obniżenia powierzchni miękkich drewna wzdłuż słoï, przesuszenia drobnych odkształceń itp. (foto nr 7, 10).

Drukowane obrazy na papierze, oprawione w drewniane ramki, noszą ślady zawilgocenia, pofalowań papieru oraz drobnych ubytków druku. Drewniane ramki wykazują przetarcia, zabrudzenie, drobne ubytki lakierobejcy itp. (foto nr 8, 9).

Gipsowa figura we wnęce frontowej jest zakurzona, nosi ślady drobnych ubytków formy i warstwy malarskiej (foto nr 7).

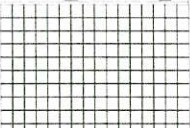
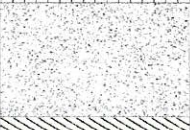
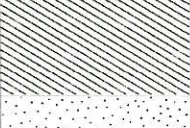
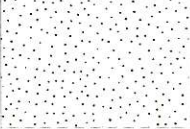
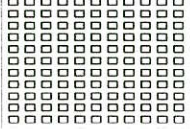
Metalowe okapniki parapetów wnek i ofasowania gzymsu pokryte korozją, zabrudzeniami, drobnymi odkształceniami oraz wypłukiwaną warstwą zabezpieczającą (foto nr 7, 10).

OPIS WYKONANYCH BADAŃ KONSERWATORSKICH

Oparto się na obserwacji naturalnych rozwarstwień, ustalając ich chronologię i kolorystykę.

Odkrywkę w oparciu o którą ustalono stratygrafię, zaobserwowano we wnęce kapliczki od strony odwrocia (foto nr 16, 17, 18).

Odkrywka nr 1

WARSTWA TECHNOLOGICZNA	OZNACZENIE GRAFICZNE	WARSTWA CHRONOLOGICZNA	DATOWANIE	OZNACZENIE WARTSW
1		II	XXI w	Farba biała elewacyjna
2				Pobiała
3				Tynk cementowo - piaskowy
4		I	II połowa XIX w.	Farba wapienna (ultramaryna)
5				Warstwa gliny oraz zaprawy wapienno- piaskowej (we wnęce od odwrocia)
6				Warstwa cegły

Opis badań – zaobserwowana odkrywka naturalna we wnętrzu wnęki od strony odwrocia kapliczki wykazała, iż pierwotnie wnękę wygładzono warstwą gliny. Na glinę bezpośrednio położono warstwę wapna zabarwionego ultramaryną.

Tynki wykonano wapienno – piaskowe.

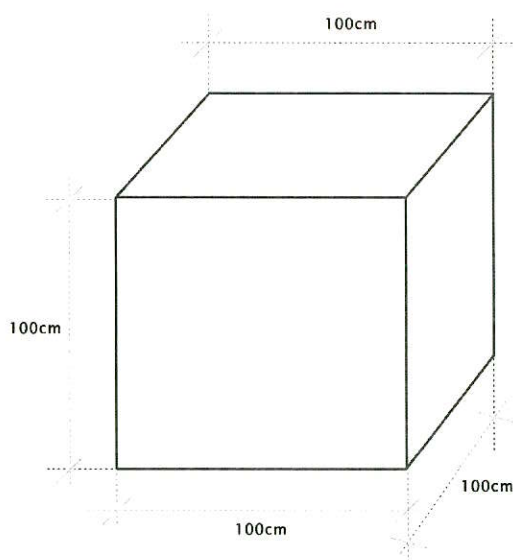
Ściany kapliczki współcześnie przeszły remont, nie zachowała się warstwa oryginalnych tynków wapienno – piaskowych oraz pierwotna kolorystyka.

I warstwa chronologiczna – pochodzi z czasu wzniesienia kapliczki z II połowy XIX wieku – jest to wątek ceglany, z którego wzniesiono kapliczkę. Następną odnalezioną oryginalną warstwą jest warstwa gliny, przenikająca się z zaprawą wapienno – piaskową, odnaleziona na końcu półokrągłej wnęki od strony odwrocia kapliczki. Bezpośrednio na niej położono warstwę kolorystyczną wapienną, zabarwioną ultramaryną.

I warstwę chronologiczną – tworzy tynk cementowo – piaskowy współczesny, pokrywający wszystkie ściany zewnętrzne kapliczki. Następnie zaobserwować można cienką warstwę pobiałą i białą farbą elewacyjną.

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Całość kapliczki wymaga ustawienia na nowym fundamencie. Ze względu na jej obecne położenie w zagłębieniu terenu fundament powinien zostać w górnej części podniesiony nad poziom gruntu co najmniej 30 cm. Dolna jego część, zagłębiona w ziemi, osadzona natomiast poniżej poziomu zamarzania czyli około 70 cm. Betonowy fundament dla omawianej kapliczki proponuje się o wymiarach : 100x100x100 cm

Prace te będą wymagać specjalistycznego dźwigu hydraulicznego tzw żuraw samojezdny, który w pierwszej kolejności podniesie całość kapliczki uprzednio zabezpieczonej deskami i spiętej w całości pasowymi zawieszami płaskimi tak by z jej posadowienia odłożyć całość w pobliskie miejsce w celu możliwości wykonania wykopu pod fundament a następnie szalunek.

Po wylaniu i zazbrojeniu fundamentu należy odczekać około 30 dni by beton uzyskał odpowiednią twardość. Po tych działaniach w miejscu styku podłoża ceglanego kapliczki z powierzchnią fundamentu wykonać poziomą izolację z użyciem masy szlamu izolacyjnego firmy REMMERS.

Po przeprowadzeniu w/w czynności ustawić kapliczkę ponownie przy pomocy dźwigu hydraulicznego. Prawdopodobnie zajdzie konieczność wzmocnienia wcześniej ceglanej podstawy kapliczki poprzez iniekcje specjalistycznymi zaprawami firmy REMMERS.

Po całkowitym zamocowaniu i ustawieniu kapliczki na nowym fundamencie przystąpić do prac przy zdestruowanych tynkach. Zaleca się usunąć wszystkie zasolone i luźne zaprawy ze wszystkich miejsc ścian kapliczki, wykonać zatrucie mikroflory preparatem FUNGAL firmy STO-ISPO. Równocześnie ceramiczna dachówka wymaga konserwacji zachowawczej, wykonanej ręcznie, polegającej na usunięciu mikroflory, brudu i kurzu. Najkorzystniej będzie ją odczyścić przed położeniem nowych tynków na ścianach kapliczki. Żelazny krzyż należy również spionować, odczyścić i zabezpieczyć antykorozyjnie.

Najkorzystniejszym materiałem wypraw wydają się tynki renowacyjne firmy BAUMIT lub REMMERS do zasolonych i zawilgoconych murów.

Po odeschnięciu tynków, elewacje i wnęki kapliczki pomalować farbami wapiennymi firmy KEIM w kolorze naśladującym kolorystykę wapna z ultramaryną (Kolorystyka do zaakceptowania przez komisję Konserwatorską). Gipsową figurę Matki Boskiej należy poddać konserwacji zachowawczej, odczyszczając na sucho polichromię oraz uzupełniając niewielkie ubytki masą STUCCOLINI, warstwę kolorystyczną punktując pigmentami mineralnymi firmy TALENS na spoiwie firmy REMMERS. Całość w końcowym etapie zabezpieczyć satynowym werniksem w sprayu firmy TALENS.

Proponuje się również zapewnić odpowiedni dostęp do kapliczki (obecnie zasłania ją żywopłot).

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Demontaż figury Matki Boskiej, obrazków, oraz drewnianych obramowań wnęk. Przewiezienie ich do pracowni celem konserwacji.
2. Odczyszczenie ceramicznej dachówki poprzez umycie ręczne detergentem.
3. Renowacja metalowego krzyża zwieńczającego kapliczkę ; usunięcie warstw korozji, spionowanie, zabezpieczenie minia tlenkową, położenie farby w kolorze satynowej czerni LOVICYN lub LOWIGRAF.
4. Osłonięcie ścian w celu przeniesienia całości. Zabezpieczenie spodu oraz wszystkich ścian kapliczki deskami, a następnie spięcie ich odpowiednimi pasami, precyzyjny dobór zawiesia w celu przeniesienia tymczasowo całości dźwigiem w pobliskie miejsce.
5. Wykonanie odpowiedniego wykopu w gruncie w celu wykonania betonowego fundamentu 100x100x100 cm. Wylanie i zazbrojenie betonu, szalunek na powierzchni gruntu. Całość pozostawić na 30 dni do całkowitego wyschnięcia.
6. Ponowne przeniesienie całości kapliczki dźwigiem, z uwagą by nie zahaczyć pobliskich kabli.
7. Po ustawieniu całości kapliczki na nowym fundamencie - usunięcie zdestruowanych tynków kapliczki poprzez skucie ręczne wszystkich wadliwych miejsc.
8. Wykonanie zatrucia mikroflory preparatem FUNGAL firmy STO-ISPO
9. Wykonanie nowych parapetów i ofasowań przy niszach z blachy cynkowej patynowanej w kolorze zieleni (grynszpan) wg kolornika RAL 6011 lub 6021
10. Położenie tynków renowacyjnych firmy BAUMIT lub REMMERS do zasolonych i zawilgoconych murów.
11. Pomalowanie ścian kapliczki farbą wapienną z oferty firmy KEIM w typie i kolorystyce dawnego „pobielenia” kapliczki wapnem z domieszką ultramaryny.

Proponuje się kolorystykę w tonacji :

- Ściany kapliczki – ½ koloru 9006 + ½ koloru 9533
(do akceptacji Komisji Konserwatorskiej)

12. Konserwacja drewnianych obramowań niszy frontowej i od strony odwrocia
(w warunkach pracowni) :

- odczyszczenie ręczne przy użyciu papierów ściernych,
- wykonanie ewentualnie wstawek i uzupełnień z tego samego rodzaju drewna,
- dobór barwnego materiału do dekoracji i ochrony drewna. Zaleca się jasno – pastelowy odcień zieleni szmaragdowej, barwioną lazurę HK – LASUR firmy REMMERS (przedstawienie propozycji kolorystycznych Komisji Konserwatorskiej)

13. Konserwacja zachowawcza w warunkach pracowni gipsowej figury Matki Boskiej.

14. Wykonanie kopii świętych obrazków na płótnie techniką fotografii na płótnie – canvas, oprawienie ponownie w oryginalne ramki lub wykonane ich na wzór oraz ponowne przeszklenie.

15. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej – fotograficznej i opisowej przed , w trakcie i po konserwacji.

mgr Małgorzata Zagórska-Slanina
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
ARTYSTA PLASTYK
Dyplom Nr 4247, Zezwolenie P.S.O.Z Nr 5/94
30-476 Kraków, Al. Bora Komorowskiego 15A
tel. 695 584 135 NIP: 676-140-34-47

opr. mgr Małgorzata Zagórska - Slanina

Kraków, marzec 2026 r.

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Slanina

Foto nr 1
Kapliczka wnękowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Widok całości od frontu, północna strona z główną wnęką, w której umieszczono gipsową figurkę Matki Boskiej (całość odchylona od pionu).
Stan przed konserwacją.
Marzec 2026r.

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Słanina

Foto nr 2
Kapliczka wnekowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Widok całości w ujęciu od strony północno – zachodniej.
Stan przed konserwacją.
Marzec 2026r.

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Slanina

Foto nr 3
Kapliczka wnękowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Widok całości w ujęciu od strony zachodnio – południowej.
Stan przed konserwacją.
Marzec 2026r.

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Slanina

Foto nr 4
Kapliczka wnękowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Widok całości w ujęciu od strony południa, odwrocie kapliczki. Widoczna półokrągła wnęka z obramowaniem drewnianą ramką oraz metalowym daszkiem nad nią.
Stan przed konserwacją.
Marzec 2026r.

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Słanina

Foto nr 5
Kapliczka wnękowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Widok całości w ujęciu od strony zachodnio – północnej. Widoczny znaczny destrukcja tynków dolnych partii, ubytki zapraw do warstwy cegieł, zasolenia osypujących się tynków. Stan przed konserwacją.

Marzec 2026r.

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Slanina

Foto nr 6
Kapliczka wnekowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Zbliżenie zachodniej strony dachówki ceramicznej. Widoczne zabrudzenie całości, mikroflora.

Stan przed konserwacją.

Marzec 2026r.

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Słanina

Foto nr 7

Kapliczka wnękowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Zbliżenie półokrągłej wnęki od strony frontu kapliczki. Obecnie znajduje się w niej gipsowa figurka Matki Boskiej, sztuczne kwiaty. Całość obramowana drewnianą ramką z miękkiego drewna. W dolnej części metalowy okapnik z blachy.

Stan przed konserwacją.

Marzec 2026r.

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Slanina

Foto nr 8
Kapliczka wnękowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Zbliżenie kwadratowej wnęki z oleodrukiem na papierze oprawionym w przeszkloną, drewnianą ramkę. Ściana zachodnia. Widoczne również odspojone i osypujące się tynki wraz z pokrywającą je farbą elewacyjną.

Stan przed konserwacją.

Marzec 2026r.

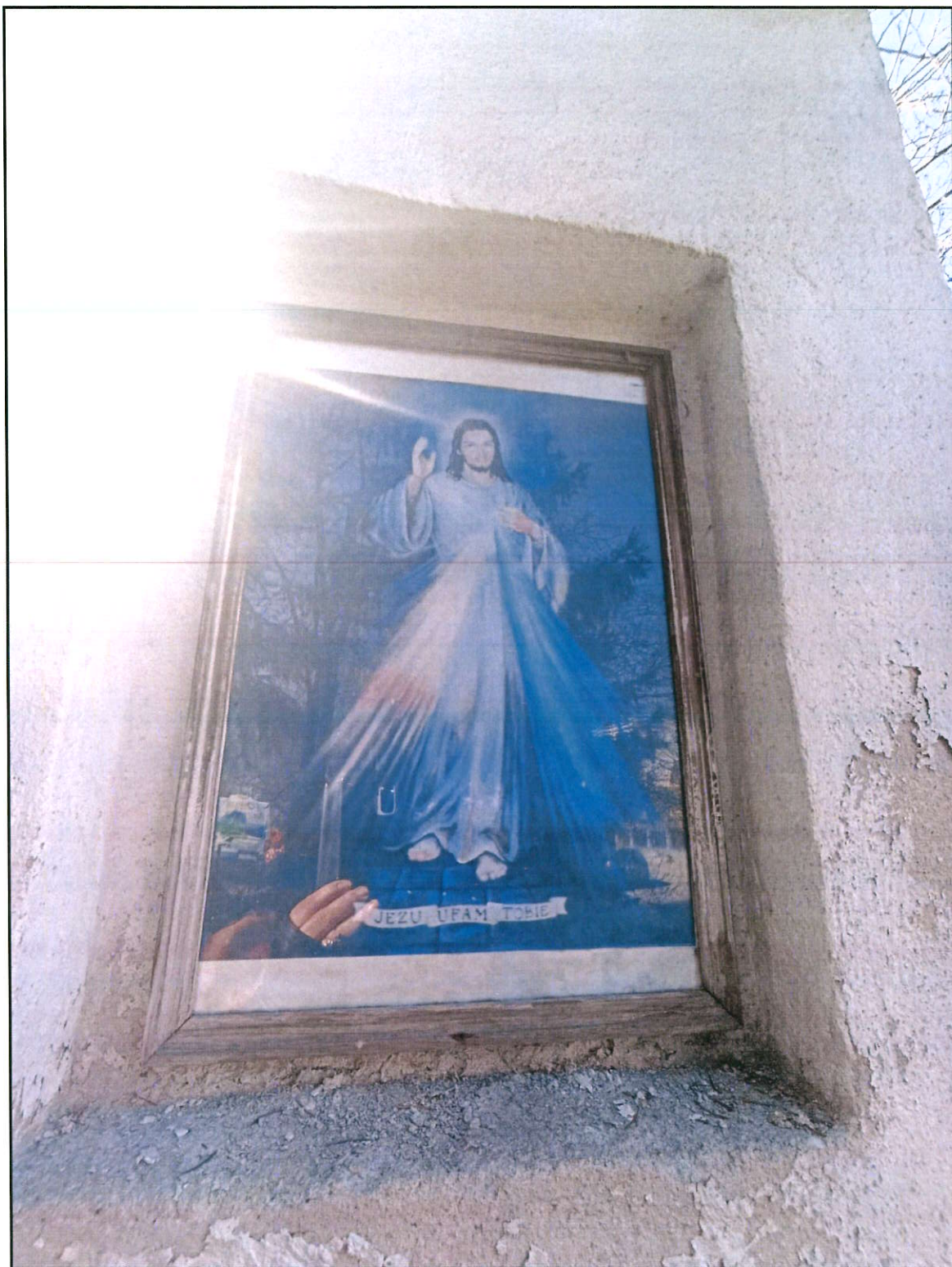

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Słanina

Foto nr 9

Kapliczka wnękowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Ściana zachodnia. Zbliżenie kwadratowej wnęki ze świętym obrazkiem oleodruku na papierze. Obrazek oprawiony w prostą, drewnianą ramkę z przeszkleniem. Widoczny destrukcja dolnej krawędzi tynków wnęki.

Stan przed konserwacją.

Marzec 2026r.

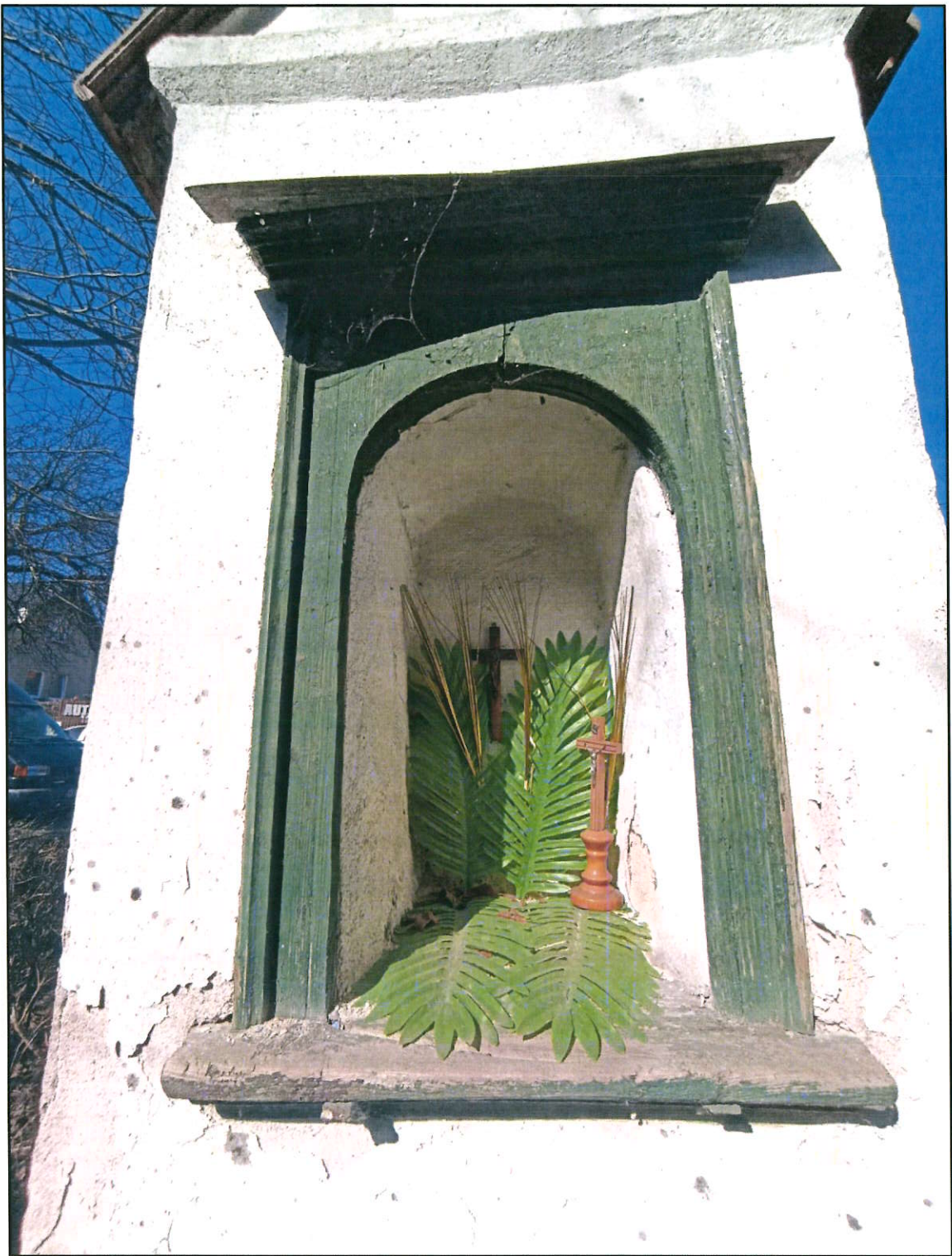

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Slanina

Foto nr 10
Kapliczka wnękowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Zbliżenie półokrągłej wnęki ściany południowej. Półokrągła wnęka oprawiona w drewniane obramowanie, nad całością daszek z blachy cynkowej.
Stan przed konserwacją.
Marzec 2026r.

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Słanina

Foto nr 11, 12

Kapliczka wnekowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Foto powyżej przedstawia w ujęciu od środkowej części tynki ściany wschodniej – tu widoczny destrukcja w partii dolnej części, liczne ubytki zapraw do warstwy cegieł, zasolenie tynków. Foto poniżej przedstawia w ujęciu od góry tynki ściany zachodniej - w tych partiach widoczne osypywanie się tynków, spęczenia i liczne ubytki farby zabezpieczającej wyprawę.

Stan przed konserwacją.

Marzec 2026r.

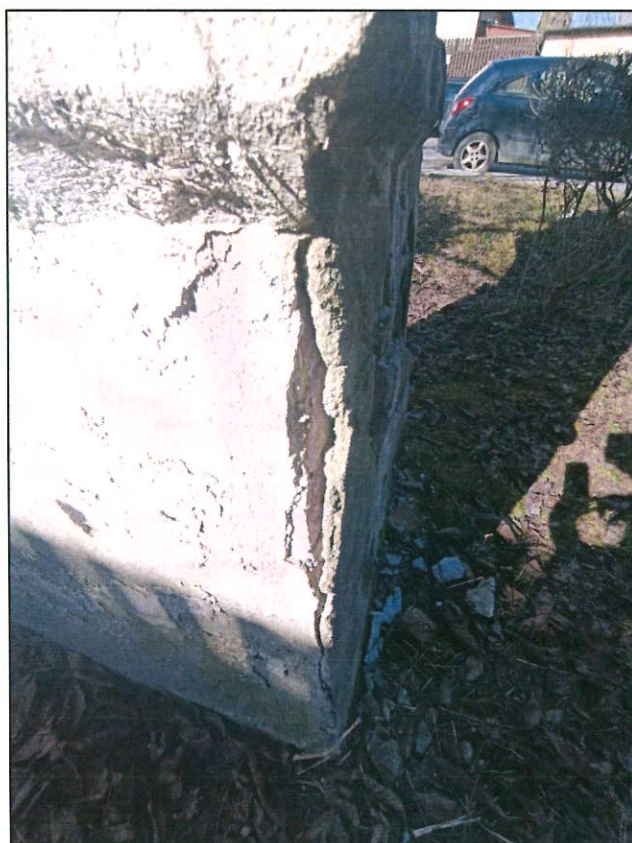

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Słanina

Foto nr 13, 14

Kapliczka wnekowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Zbliżenia dolnych partii ścian kapliczki od strony wschodniej oraz wschodnio – południowej. Widoczne liczne ubytki tynków odsłaniających cegłę. Całość zasolona z widocznymi w niektórych miejscach wykwitami solnymi.

Stan przed konserwacją.

Marzec 2026r.

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Slanina

Foto nr 15
Kapliczka wnekowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Zbliżenie przyziemia ściany północnej, tworzącej front kapliczki. Widoczne bezpośrednie posadowienie całości na powierzchni gruntu.

Stan przed konserwacją.

Marzec 2026r.

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Słanina

Foto nr 16
Kapliczka wnękowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Zbliżenie wnętrza wnęki odrwocia usytuowanej od strony południa. Widoczne osypujące się warstwy tynków wapienno – piaskowcowych. W ubytkach naturalne odkrytki warstw przemalowań.

Stan przed konserwacją.

Marzec 2026r.

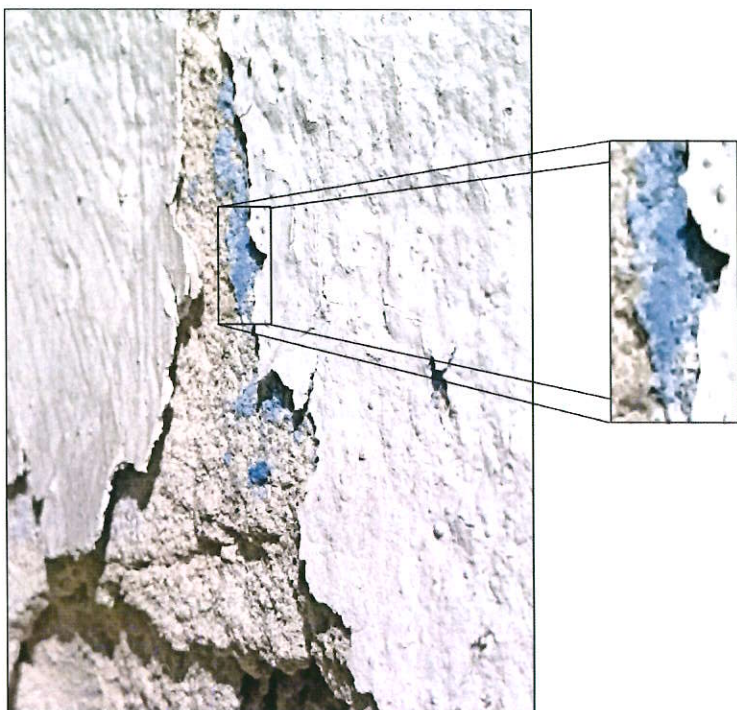

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Słanina

Foto nr 17, 18
 Kapliczka wnekowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Odwrocie kapliczki. Zbliżenia osypujących się warstw wnętrza wnęki niszy - strona południowa. Widoczna niebieska oryginalna warstwa w tonacji ultramaryny.
 Stan przed konserwacją.
 Marzec 2026r.

WYKONANIE NOWEGO
FUNDAMENTU

Foto wyk. mgr M. Zagórska-Slanina

Foto nr 19

Kapliczka wnękowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Widok frontu całości kapliczki od północy wraz z jej otoczeniem. Całość posadowiona obecnie w dole skarpy. Ujęcie wykonane od strony wyżej położonego chodnika. Przedstawiono symulację nowego fundamentu z częścią jaśniejszą – nad powierzchnią gruntu.

Stan przed konserwacją.

Marzec 2026r.

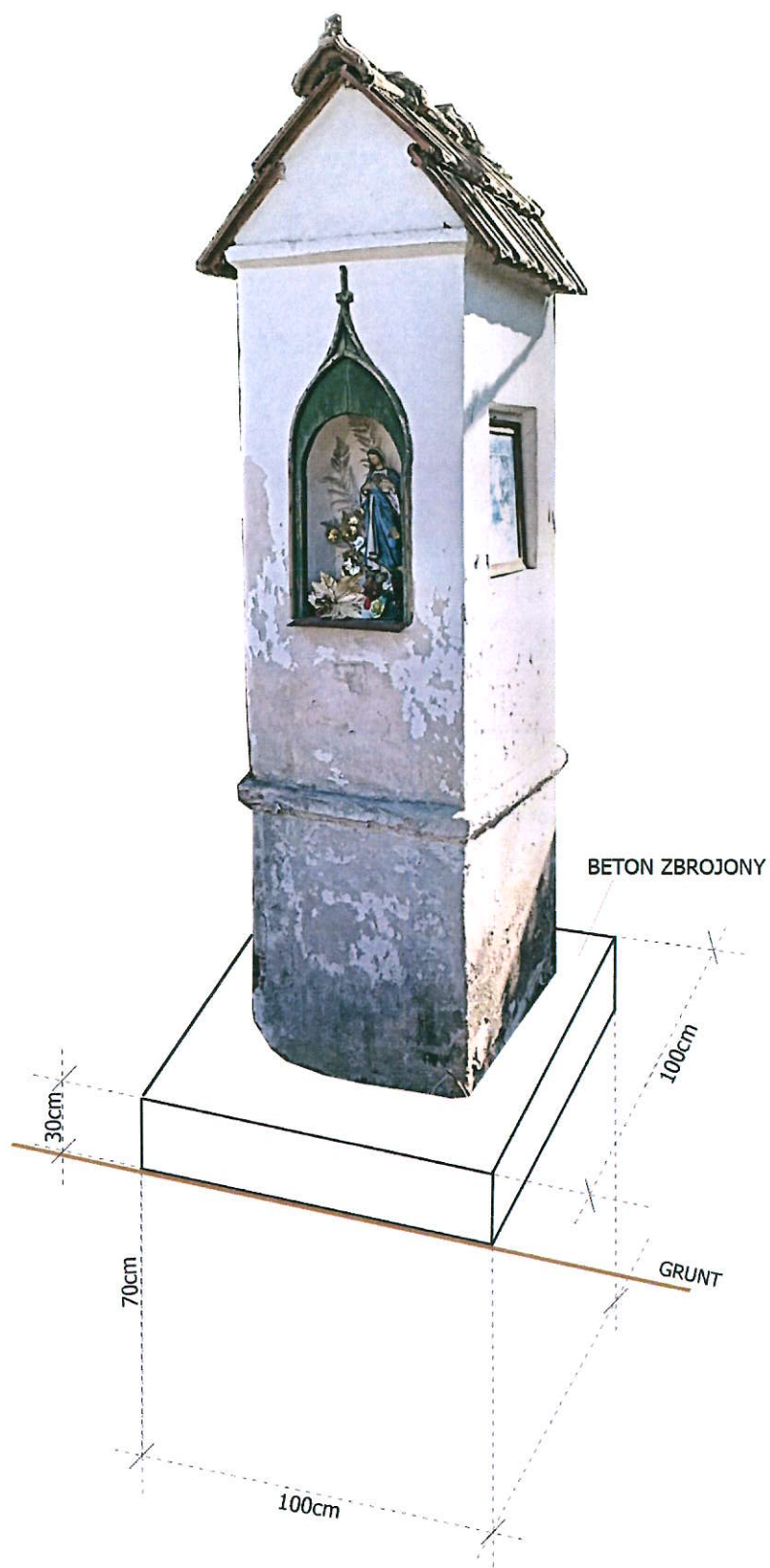
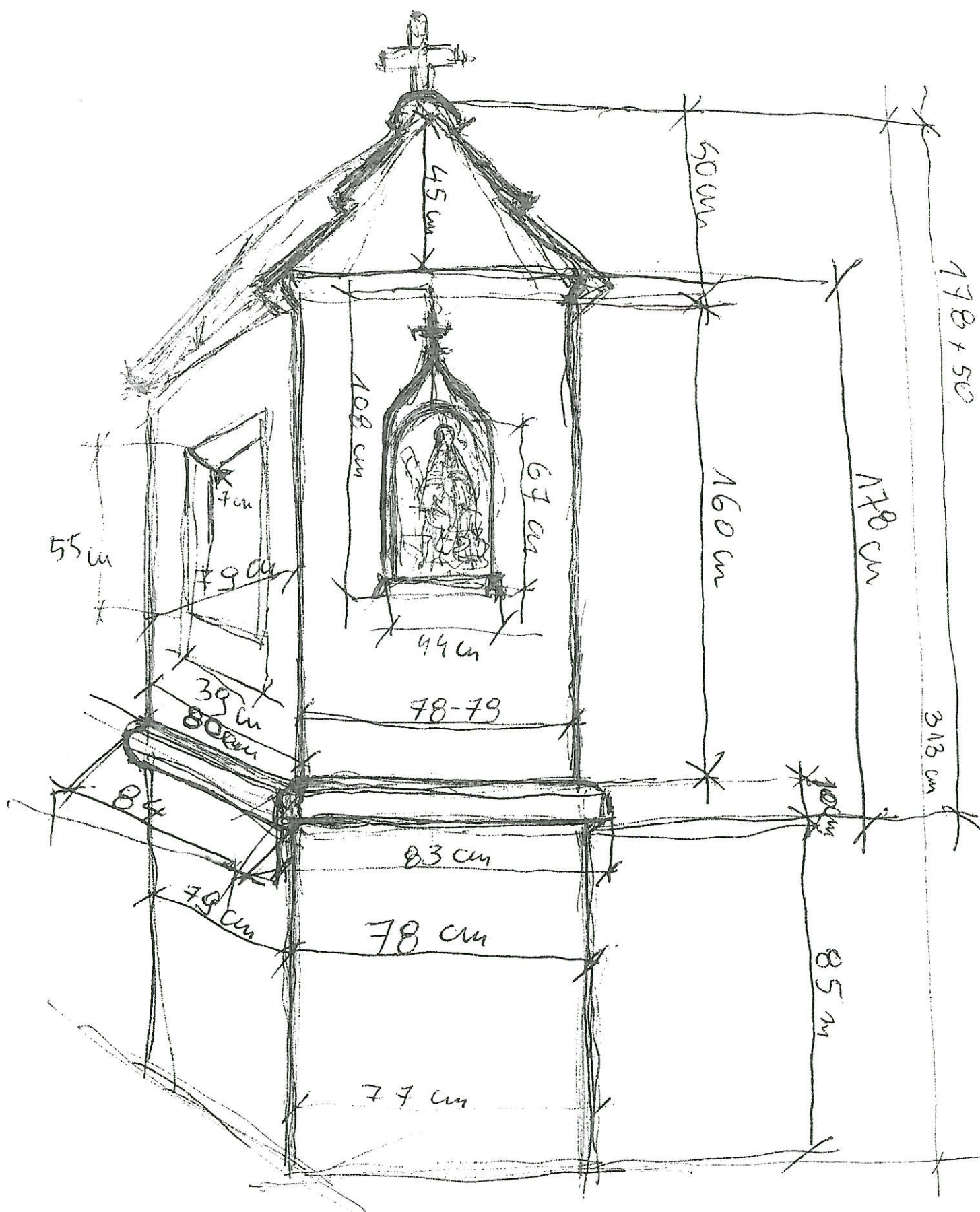

Foto nr 20
Kapliczka wnekowa przy ul. Fatimskiej 5 w Krakowie.

Rysunek z przedstawieniem betonowego fundamentu 100x100 cm.

SZKICOWY, ROBOCZY OBMAR KAPLICZKI PRZY UL. FATIMSKIEJ 5 W KRAKOWIE

